

SWISS – BULGARIAN
Cooperation Programme

**ПОКАНА ЗА ПРЕДСТАВЯНЕ
НА КОНЦЕПЦИИ ЗА**

**СТРАТЕГИЧЕСКИ ПРОЕКТ
„УПРАВЛЕНИЕ НА ПРИРОДНИТЕ
РЕСУРСИ И БИОРАЗНООБРАЗИЕТО“**

НАСОКИ ЗА КАНДИДАТСТВАНЕ

януари 2025 г.

НАСОКИ ЗА КАНДИДАТСТВАНЕ

Настоящите насоки са предназначени за кандидати, които имат интерес към разработването и изпълнението на стратегически проект „Управление на природните ресурси и биоразнообразието“. Проектът се реализира в рамките на Швейцарско-българския механизъм за гражданска ангажираност и прозрачност (Civic Engagement and Transparency Facility, CETF), който е част от Швейцарско-българската програма за сътрудничество в рамките на Втория швейцарски кохезионен принос.

Оператор на Механизма: Консорциум БИТСП-БЦНП-INNOVABRIDGE (наричан „Програмен оператор“), който изпълнява Механизма за гражданска ангажираност и прозрачност от името на Швейцарската агенция за развитие и сътрудничество.

Наименование на отворената покана: Стратегически проект „Управление на природните ресурси и биоразнообразието“

Вид на конкурса: кандидатстване на два етапа

Дата на публикуване: 08.01.2025 г.

Краен срок за подаване на концепции: 31.03.2025 г., 17:30 ч., часова зона EET.

Индикативен бюджет по поканата: 1 500 000 швейцарски франка.

Вид на безвъзмездната помощ: фиксирана сума (lump sum).

Очаквана продължителност на проекта: 36 месеца.

Официален уебсайт на поканата: www.swissCETF.bg

Начин на подаване на предложенията: Целият пакет документи следва да бъде подаден по електронна поща и подписан с електронен подпис, съгласно указанията в раздел 5.1.1 по-долу.

Въпроси се изпращат единствено по електронна поща на адрес: po@swisscETF.bg

Важно! При изпращане на имейли, моля посочвайте „СП1“ в полето за тема на съобщението.

СЪДЪРЖАНИЕ

Съкращения	5
Определения	6
1. Въведение	8
2. Швейцарско-български механизъм за гражданска ангажираност и прозрачност	9
3. Стратегически проект „Управление на природните ресурси и биоразнообразието“	9
3.1. Обосновка	9
3.2. Цели.....	11
3.3. Очаквани резултати	11
3.4. Целеви групи	13
3.5. Хоризонтални аспекти	13
3.6. Иновации	14
3.7. Устойчивост	14
4. Покана за стратегически проект	15
4.1. Преглед на процедурата за избор	15
4.2. Финансово разпределение	15
4.3. Валута на проектния бюджет, съфинансиране, лихви и приходи	15
4.4. Допълнителни дейности, които не се покриват от бюджета на проекта	16
4.5. Държавна помощ и двойно финансиране	16
4.6. Допустимост	17
4.6.1. Допустимост на кандидатите	17
4.6.2. Допустимост на проектите	19
4.6.3. Допустимост на дейностите	19
4.6.4. Допустимост на разходите и категории разходи.....	21
4.7. Приходи и печалба от проектите	26
4.8. Възлагане на подизпълнители	26
5. Процедура за кандидатстване и подбор	27
5.1. Процес на кандидатстване за проектни концепции.....	27
5.1.1. Подаване на проектни концепции	27
5.1.2. Въпроси и отговори	28
5.2. Процес на оценка и подбор на проектни концепции	28
5.2.1. Административна проверка и проверка на допустимостта.....	28
5.2.2. Оценка на проектни концепции	32
5.2.3. Интервю с най-добре представилите се кандидати	34
5.2.4. Окончателна оценка	34
5.2.5. Окончателно решение относно избрания кандидат	34
5.3. Втори етап: Разработване на проектно предложение и сключване на договор ..	35
5.3.1. Уведомяване на кандидатите и преминаване към втори етап.....	35
5.3.2. Проверка на допустимостта и експертизата на персонала	35
5.3.3. Цялостно разработване на проекта	35

5.3.4.	Технически и финансов преглед на пълното проектно предложение	36
5.3.5.	Представяне на Направляващия комитет	37
5.3.6.	Представяне на SDC	37
5.3.7.	Фаза на договаряне	37
6.	График - крайни срокове - продължителност на проекта	37
7.	Списък на приложенията в настоящия пакет за кандидатстване.....	38

Съкращения

ДДС	Данък върху добавената стойност
ЗОП	Закон за обществените поръчки
ЗУСЕФСУ	Закон за управление на средствата от европейските фондове при споделеното управление
НК	Направляващ комитет на CETF
НКЗ	Национално координационно звено
НПО	Неправителствена организация, организация на гражданското общество
ПО	Програмен оператор
СП	Стратегически проект
SMART индикатори	Специфични, измерими, постижими, релевантни и обвързани със срокове индикатори (показатели)
CETF	Механизъм за гражданска ангажираност и прозрачност (Civic Engagement and Transparency Facility)
SDC	Швейцарската агенция за развитие и сътрудничество (Swiss Agency for Development and Cooperation)

Определения

Асоциирани партньори	Организации, които участват в проекта, но без право да начисляват разходи или да изискват вноски.
Бенефициери	Организация, която получава ползи или финансова подкрепа по програмата за безвъзмездна помощ. Бенефициерът е получателят на средствата, които се предоставят с цел изпълнение на конкретни дейности и цели, определени в условията на програмата. Бенефициерът е отговорен за изпълнението на дейностите и за отчитането на постигнатите резултати.
Водеща организация	Юридическо лице, което представлява консорциума и поема основната отговорност за изпълнението на проекта. Тя служи като централна точка за контакт с Програмния оператор и обикновено отговаря за координацията на дейностите, управлението на средствата и отчетността на проекта.
Възлагане на подизпълнители	Процесът, при който бенефициерите на проекти прехвърлят част от своите задължения към трети страни – физически или юридически лица, с цел да се изпълнят определени дейности или услуги, които са част от основния проект. Възлагането на подизпълнители може да подлежи на специални условия, посочени в специални правила за възлагане, които са част от споразумението за безвъзмездна помощ.
Допустими разходи	Разходи, разрешени съгласно условията на програмата за безвъзмездно финансиране. Тези разходи трябва да бъдат в съответствие с насоките, определени от Програмния оператор, и обикновено са от съществено значение за успешното приключване на финансирания проект или инициатива.
Заинтересовани страни	Всеки гражданин, група или организация, които имат интерес от дейностите, решенията или резултатите на даден проект. Заинтересованите страни могат да включват публични органи, социални партньори, неправителствени организации, обществени и частни организации и други.
Кандидат	Този термин може да се отнася до консорциума, който подава концепцията като цяло, до водещата организация в рамките на консорциума или до конкретни партньори в консорциума, с изключение на асоциираните партньори.
Ключов етап (milestone)	Значително, планирано събитие или постижение в рамките на времевия график на проекта, което маркира важен етап от изпълнението му и служи като показател за напредъка в постигането на общите цели.
Консорциум	Сдружение на две или повече организации с цел участие в общ проект и комбиниране на ресурсите им за постигане на общите цели на проекта.
Направляващ комитет (НК)	Орган за вземане на стратегически решения в рамките на Механизма за гражданско участие и прозрачност (CETF).

Недопустими разходи	Разходи, които не отговарят на условията за възстановяване или подпомагане съгласно споразумението за безвъзмездна помощ. Те са изрично посочени в насоките за кандидатстване и не се покриват от безвъзмездните средства.
Непосредствен резултат	Осезаем продукт или резултат, изискван от споразумението за безвъзмездна помощ, който трябва да бъде постигнат в определен срок. Постигнатите непосредствени резултати се използват за измерване на напредъка и успеха на проекта.
Одитор	Сертифицирана одиторска организация, наета от Програмния оператор за проверка и одит на разходите по проекта.
Програмен оператор	Консорциум БИТСП-БЦНП-INNOVABRIDGE, който осъществява цялостното управление и изпълнение на Механизма за гражданска ангажираност и прозрачност.
Споразумение за безвъзмездна помощ	Официалното споразумение между Програмния оператор и бенефициерите, в което се посочват условията и задълженията, свързани с предоставеното финансиране.
Устойчивост	Отнася се до продължаването на ползите или резултатите от проекта след края на периода на финансиране, което отразява дългосрочното въздействие и жизнеспособността на дейностите по проекта.
Фиксирана сума (lump sum)	Форма на опростено финансиране, при която се отпуска фиксирана сума за изпълнение на дадена дейност/ постигане на резултат и размерът на която се определя по време на индивидуалната оценка на проектното предложение въз основа на подробна бюджетна таблица в съответствие с предварително определените условия на споразумението за дейностите и/или резултатите и за тяхното приключване.
Швейцарска агенция за развитие и сътрудничество (Swiss Agency for Development and Cooperation, SDC)	Правителствена агенция, отговаряща за международното сътрудничество и хуманитарната помощ, която работи под ръководството на Федералния департамент по външните работи на Швейцария. Швейцарската агенция за развитие и сътрудничество (SDC) предоставя финансова подкрепа, насоки и надзор, като работи в тясно сътрудничество с Националното координационно звено (НКЗ) в Министерски съвет на България за изпълнение на проекти, съобразени с двустранните цели на сътрудничеството.

1. Въведение

Настоящите насоки са предназначени за кандидати, които имат интерес към разработването и изпълнението на стратегически проект (СП) „Управление на природните ресурси и биоразнообразието“. Проектът се реализира по линия на Швейцарско-българския механизъм за гражданска ангажираност и прозрачност, който е част от Швейцарско-българската програма за сътрудничество в рамките на Втория швейцарски кохезионен принос.

Вторият швейцарски кохезионен принос за избрани държави – членки на ЕС, включително България, представлява ключов елемент от европейската политика на Швейцария. Чрез този принос Швейцария подпомага сближаването и стабилността в Европа, както и развитието и задълбочаването на двустранните отношения с партньорските държави.

В България Вторият швейцарски кохезионен принос се реализира чрез Швейцарско-българската програма за сътрудничество. Тази програма се основава на Рамково споразумение, подписано на 20 септември 2022 г. между Федералния съвет на Конфедерация Швейцария и Министерския съвет на Република България. Нейната обща цел е да допринесе за намаляване на икономическите и социалните различия в рамките на България и на страната спрямо други европейски държави.

Механизмът за гражданска ангажираност и прозрачност (Civic Engagement and Transparency Facility, CETF) е ключов инструмент от Швейцарско-българската програма за сътрудничество, съобразен със специфичния контекст на страната и приложен към Рамковото споразумение. Той има за цел да подпомогне българските граждански организации и инициативи да станат по-ефективни, представителни и устойчиви. Като насърчава активното участие на гражданите и ги включва в прозрачни и приобщаващи обществени дебати по въпроси, които ги засягат, Механизмът ще допринесе за утвърждаването на България като демократична и социална държава, основана на върховенството на закона.

Управлението и изпълнението на Механизма за гражданска ангажираност и прозрачност се извършва в рамките на „Споразумението за мярка за подкрепа“, одобрено и подписано от Швейцарската агенция за развитие и сътрудничество (Swiss Agency for Development and Cooperation, SDC) и Национално координационно звено (НКЗ) към Министерството на финансите на България (по-късно прехвърлено към Министерския съвет).

Въпреки че Швейцарската агенция за развитие и сътрудничество и Националното координационно звено носят отговорност за реализирането на Механизма за гражданска ангажираност и прозрачност, те се споразумяха, на основата на „Споразумението за мярка за подкрепа“, да създадат Направляващ комитет (НК) за мярката, който функционира като основен орган за вземане на решения. Направляващият комитет отговаря за ключовите решения, свързани с изпълнението на различните компоненти на Механизма. В допълнение към ролята си на орган за стратегическо управление на Механизма, SDC е възложил неговото управление на Програмен оператор (ПО). Програмният оператор е избран от SDC чрез открита процедура, насочена към намиране на българска водеща организация, която да поеме тази задача. В резултат на тази процедура е избран консорциум, съставен от Балкански институт по труда и социалната политика (БИТСП), Български център за нестопанско право (БЦНП) и швейцарската фондация "Innovabridge". Програмният оператор отговаря за реализацията на CETF в съответствие със „Споразумението за мярка за подкрепа“.

Един от основните компоненти на Механизма за гражданска ангажираност и прозрачност е разработването и изпълнението на стратегически проект за управление на природните ресурси и биоразнообразието. Проектът ще се реализира от консорциум от опитни и утвърдени български граждански организации в партньорство с швейцарски организации. Консорциумът ще бъде избран чрез двуетапна процедура, управлявана от Програмния оператор и одобрена от

Направляващия комитет на SETF. Процедурата включва открита покана за представяне на проектни концепции от потенциални кандидати. След одобрение от Направляващия комитет избраният кандидат ще бъде поканен да разработи пълно проектно предложение. Това предложение ще бъде обсъдено в рамките на Направляващия комитет, след което то ще трябва да получи окончателно одобрение от Швейцарската агенция за развитие и сътрудничество. След окончателното одобрение на пълното предложение кандидатът ще бъде поканен да сключи споразумение за безвъзмездна помощ с Програмния оператор.

Настоящият документ съдържа насоки за потенциалните кандидати относно правилата за кандидатстване, процеса на подаване на проектните концепции и критериите за подбор в рамките на Стратегически проект „Управление на природните ресурси и биоразнообразието“.

2. Цел на Швейцарско-българския механизъм за гражданска ангажираност и прозрачност

Основната цел на Механизма за гражданска ангажираност и прозрачност е стратегически да подобри гражданското участие и да насърчи отвореното управление в България чрез активно включване на гражданите в демократичните процеси на национално и местно ниво. Организацията на гражданското общество заемат централно място в тази инициатива, като са признати за ключови участници в процеса на информиране и образование на гражданите относно техните права и отговорности, както и за насърчаване на прозрачно и приобщаващо обществено участие.

Стратегическият фокус на SETF е насочен към насърчаване на гражданската активност и по-голяма прозрачност и обществено участие. Механизмът цели да допринесе за стабилен граждански сектор – независим, устойчив и способен да действа както като коректив, така и като надежден партньор на институциите. В същото време той защитава гражданските права и свободи и играе водеща роля в общественото развитие.

3. Стратегически проект „Управление на природните ресурси и биоразнообразието“

3.1. Обосновка

Тематичните въпроси, свързани с природните ресурси и биоразнообразието, са в съответствие с ключови стратегически документи и национални приоритети в България. Националната стратегия за околна среда и Националната стратегия за опазване на биологичното разнообразие на Република България подчертават значението на опазването на природните местообитания, насърчаването на устойчивото стопанисване на земите и опазването на водните ресурси. Мрежата Натура 2000, която обхваща около 35% от територията на страната, е ясен израз на ангажимента на България за опазване на биологичното разнообразие. Освен това Националната стратегия за адаптация към изменението на климата и свързаният с нея План за действие подчертават необходимостта от справяне със свързаните с климата въздействия върху екосистемите и човешкото здраве.

Организациите на гражданското общество в България са изправени пред значителни предизвикателства при справянето с тези ключови въпроси. Различни доклади и анализи показват, че ограниченото финансиране, политическият натиск и недостатъчната правна рамка възпрепятстват усилията им за опазване на биологичното разнообразие и устойчиво управление

на природните ресурси. Проектът „Гражданска инициатива за ефективна политика по опазване на биоразнообразието“, например, подчертава необходимостта от подобряване на целите за опазване и стратегиите за управление на Натура 2000. Същевременно той ясно разкрива трудностите, които неправителствените организации срещат в процеса на застъпничеството за ефективно опазване на околната среда.¹

През последните години изменението на климата става все по-драстично, което буди сериозна обществена загриженост. Въпреки това реакциите на властите остават бавни и недостатъчни за намирането на устойчиви решения. Това създава усещането, че икономическите интереси вземат превес, докато екологичните организации стават все по-смели и твърди в своите искания за конкретни действия. В резултат на тази динамика екологичните организации се превръщат в една от най-уязвимите групи НПО в световен мащаб, включително и в България. Именно поради това проект в тази тематична област би имал ключово значение както за въвеждането на устойчиви и иновативни решения за управление и опазване на околната среда и биоразнообразието, така и за възстановяване на доверието в гражданското участие, особено по въпроси с такава висока обществена значимост.

Екологичните каузи в България имат уникална историческа роля в мобилизирането на гражданска активност. Още преди 1989 г. те успяват да ангажират значително гражданско участие. Това наследство на екологичния активизъм продължава и до днес, утвърждавайки екологичните каузи като силен катализатор за обществена ангажираност в страната. Ярък пример за това са протестите "Да спасим Пирин" през 2012 и 2018 г., които привлякоха широка обществена подкрепа и активност в десетки населени места из цялата страна. Този факт подчертава потенциала на екологичното застъпничество не само за опазване на околната среда и биоразнообразието, но и за обединяване на различни групи в работата за устойчиви междусекторни решения.

Като ангажират голям брой хора, екологичните каузи имат потенциала да възродят общественото доверие в демократичното управление и прозрачността, насърчвайки доверието в гражданското участие. За българите, които се гордеят с богатата природа на страната си, изграждането на силни връзки между гражданите и вземащите решения е от ключово значение за устойчивото управление на природните ресурси. Чрез насърчаването на активно гражданско участие в опазването на околната среда този Стратегически проект има потенциала да предложи устойчиви и дългосрочни междусекторни решения, както и да укрепи доверието в демократичните инструменти за управление и прозрачност.

Гордостта на българите от природните богатства на страната подчертава необходимостта от по-добро включване на обикновените граждани в процесите на вземане на решения, свързани с управлението на природните ресурси. Това може да повиши доверието в демократичните механизми и да стимулира активността на гражданското общество. Резултатите от консултации с представители на граждански организации и други ключови заинтересовани страни, проведени през април-май 2024 г., потвърждават тази необходимост. Според тези консултации гражданските организации се възприемат като ключови участници в изработването на програмата за устойчиво развитие с възможност за ангажиране на обществеността чрез различни форми на участие, провеждане на съвместни мобилизационни кампании и изграждане на партньорства с други сектори, включително и бизнеса.

---

¹ Експертен анализ на тема: „НАТУРА 2000 и опазване на биоразнообразието в България – проблеми и решения“, достъпен на <https://biodiversity.bg/Natura-2000-and-biodiversity-conservation-in-Bulgaria-challenges-and-solutions-3-3845>

3.2. Цели

Стратегическата цел на проекта е съобразена с основната цел на Механизма за гражданска ангажираност и прозрачност – да стимулира активното участие на българските граждани в прозрачен и приобщаващ обществен дебат по въпросите, които ги засягат. Тази стратегическа цел ще бъде постигната чрез реализирането на следните две специфични цели:

- **Повишаване на гражданската ангажираност в управлението на природните ресурси и биоразнообразието.** Това включва насърчаване на чувството за споделена отговорност, използване на местните знания и гарантиране, че политиките и практиките са съобразени с нуждите и ценностите на различните общности.
- **Овластяване на гражданите чрез сътрудничество с научни и професионални общности, бизнеса и властите.** Взаимодействието със специалисти в областта на екологията, биологията, ботаниката, околната среда и други свързани области ще допринесе за устойчивото развитие и опазването на природните ресурси и биоразнообразието. Постигнатото въздействие ще бъде измеримо чрез сравнения за изходни и финални данни при приключване на проекта.

За да развие тези цели, Стратегическият проект поставя специален акцент върху укрепването на междусекторните партньорства като ключов механизъм за насърчаване на устойчивото развитие и споделената отговорност. Той ще използва местните знания, за да гарантира, че екологосъобразните политики и практики съответстват на ценностите и нуждите на различните общности. Освен това проектът ще даде възможност на гражданите да си сътрудничат с науката, бизнеса и властите, като насърчи активната им роля в определянето на усилията за устойчиво развитие и опазване на околната среда. Въпреки че проектът има за цел национално въздействие, много от дейностите му ще се изпълняват на регионално ниво, като се осигури по-локален подход към устойчивостта.

3.3. Очаквани резултати

За постигане на горепосочените цели този СП следва да допринесе за реализирането на конкретни резултати.

Очаквани стратегически резултати в рамките на SETF, които трябва да бъдат постигнати от Стратегическия проект:

Резултат 1: Увеличаване на броя на българските граждани, които активно подкрепят или участват в дейности на граждански организации, занимаващи се с управлението на природните ресурси и опазването на биоразнообразието, включително нарастване на броя на мобилизираните доброволци.

Резултат 2: Подобряване на качеството и прозрачността на обществения дебат на национално и местно ниво по въпросите, свързани с природните ресурси и биоразнообразието:

- Нарастване на броя на гражданските организации и гражданите, които посещават и участват в обществени дебати по тези теми;
- Увеличаване на броя на обществените дебати, инициирани или повлияни от граждански организации и граждани в периода на изпълнение на проекта;
- Гражданско участие, допринасящо за подобряване на политическото въздействие (например чрез изготвяне на закони, политики, стратегически документи и обществени мерки).

Резултат 3: Демонстриране на потенциала за намаляване на икономическите и социалните различия в България и спрямо други европейски страни чрез избрани стратегически проекти:

- Най-малко 70% от проектните инициативи са насочени към региони извън Югозападния регион и извън градовете Варна и Пловдив по отношение на въздействието или реализираните дейности;
- Нарастване на броя на гражданските участници с повишен капацитет или подобрени възможности за работа в мрежи в региони извън Югозападния регион, както и извън градовете Варна и Пловдив;
- Увеличаване на участието на граждански групи с повишен капацитет, които работят с уязвими общности и групи в неравностойно положение.

Очаквани специфични резултати в областта на управлението на природните ресурси и биоразнообразието

- **Ангажираност и управление на национално ниво:** Измеримо повишаване на ангажираността в цялата страна с видими резултати в устойчивото управление и опазването на природните ресурси и биоразнообразието.
- **По-голямо участие на гражданите, организациите на гражданското общество и местните общности:** По-голямо и по-активно участие на гражданите, организациите на гражданското общество и местните общности в управлението на природните ресурси и биоразнообразието. Това участие ще доведе до измерими подобрения в практиките за опазване и до по-добри резултати в управлението на природните ресурси.
- **Повишаване на обществената осведоменост и образование:** Значителен ръст в осведомеността и образоваността относно значението на устойчивите практики при управлението на природните ресурси и биоразнообразието. Тези усилия ще доведат до промяна в нагласите и поведението на общностите и до засилване на дейностите за опазване на околната среда на местно ниво.
- **Насърчаване на приобщаващото вземане на решения и споделена отговорност:** Създаване на механизми и рамки за приобщаващо вземане на решения и споделена отговорност, които осигуряват справедливо разпределение на ресурсите и устойчиви управленски практики между всички заинтересовани страни.
- **Засилено междусекторно сътрудничество и съгласуване на политиките:** Задълбочаване на сътрудничеството между държавните институции, академичните среди, частния сектор, организациите на гражданското общество и местните общности. Това ще доведе до координирани и ефективни действия, които отговарят на националните цели в областта на биоразнообразието и подкрепят дългосрочната устойчивост на природните ресурси.
- **Подобряване на показателите за биоразнообразие и здравето на екосистемите:** Измерими подобрения в показателите за биоразнообразие, включително увеличаване за видовото разнообразие, запазване на местообитанията и подобряване на устойчивостта на екосистемите като пряк резултат от дейностите по проекта.

Кандидатите могат да предложат допълнителни резултати както в концепциите си, така и в пълното проектно предложение, при условие, че това е добре обосновано. Резултатите ще бъдат наблюдавани и оценявани както по време на изпълнението на проекта, така и след неговото завършване. **Първоначалните целеви стойности на резултатите следва да бъдат предложени на етапа на подаване на концепция, а окончателните стойности ще се договорят по време на процеса на кандидатстване с пълно проектно предложение.** Те ще бъдат съгласувани с първоначално базово проучване, изпълнено от Програмния оператор по време на разработването на пълното проектно предложение.

3.4. Целеви групи

Основните целеви групи на този проект са организациите на гражданското общество и гражданите, които проявяват интерес към опазването на природната среда и биоразнообразието. Специфичният фокус е насочен към деца, ученици, родители на малки деца и хора, живеещи в близост до защитени територии и природни паркове, както и към земеделски производители, пенсионери и местни обществени организации. С оглед на тяхната роля и влияние, проектът цели да ангажира и медии, бизнес (предприятия и бизнес организации), както и оператори в областта на туризма и екотуризма, които са ключови заинтересовани страни в региони с богато биоразнообразие.

Допълнителни целеви групи включват младежки и студентски екологични групи, които могат да мобилизират младите хора за устойчиви инициативи, както и преподаватели, учители и обучители в сферата на опазването на околната среда. Те играят важна роля в разпространението на информация и изграждането на умения за опазване на природата в местните общности. Изследователите и учените, работещи в областта на биоразнообразието, околната среда и устойчивото развитие, също са ключови участници, които предоставят данни, експертни анализи и иновативни решения на предизвикателствата на проекта.

Проектът е насочен към групи граждански организации, както и към местни и централни власти, с особен фокус на общинско и регионално ниво, но с обхват в цялата страна. Те играят решаваща роля в подкрепата на политически промени, прилагането на добри практики и местните екологични инициативи. Доброволческите групи и активистите в областта на околната среда са ключови съюзници в повишаването на обществената осведоменост и застъпничеството за промени в политиките. Организациите, занимаващи се с културно и историческо наследство, също са важни партньори, особено там, където природното и културното наследство се преплитат.

Чрез включването на толкова разнообразни групи, проектът ще насърчи междусекторни партньорства, които ще позволят на широк кръг граждани да се включат активно в устойчивото управление на природните ресурси. Този подход гарантира, че проектът не само подпомага управлението на природните ресурси и опазването на биоразнообразието, но и засилва ролята на местните общности в устойчивото развитие. Това напълно съответства на общите цели на Механизма.

3.5. Хоризонтални аспекти

Всички проектни концепции, а по-късно и пълното проектно предложение за управление на природните ресурси и биоразнообразието, трябва да разглеждат ключови хоризонтални аспекти с акцент върху социалното включване. Проектите трябва да включват и да подпомагат различни групи, включително общности в неравностойно положение, като гарантират, че техните гласове са представени в процесите на вземане на решения, свързани с управлението на природните ресурси и биологичното разнообразие. Предложенията следва да демонстрират как планират да ангажират уязвимите групи, да насърчават равните възможности и да повишават социалното сближаване.

Освен това, въпреки че устойчивата околна среда е основен фокус на проекта, тя следва да бъде разгледана и като хоризонтален въпрос. Кандидатите се насърчават да включат дейности, които насърчават екологичната устойчивост извън основните цели на проекта, като гарантират, че всички компоненти на проекта допринасят за дългосрочна екологична и социална устойчивост.

Равните възможности и права, включително равенството между половете, трябва да бъдат засегнати във всички дейности по проекта. От проектите се очаква да отразяват силен

ангажимент за недискриминация и равнопоставено участие, като отчитат нуждите и правата на всички членове на общността, независимо от пола, възрастта, уврежданията, етническия или социалния произход или други потенциални източници на изключване.

И накрая, силно се насърчават принципите на доброто управление, като например прозрачност, отчетност и участие в процеса на вземане на решения. Проектите, които демонстрират интегриран подход към доброто управление, ще бъдат разглеждани положително в процеса на оценяване, тъй като тези принципи са от решаващо значение за постигане на трайно въздействие и укрепване на доверието между заинтересованите страни.

3.6. Иновации

Кандидатите се насърчават да включат иновативни подходи в своите проектни концепции, а по-късно и в пълното проектно предложение, като търсят нови и творчески решения, които надхвърлят традиционните методи и идеи. Това може да включва насочване към групи с недостатъчно представителност или нетрадиционни групи, ангажиране на различни заинтересовани страни - включително такива с различни или противоположни възгледи - и разработване на специфични дейности, които насърчават по-широка гражданска ангажираност. Особено приветствани са проекти, които се стремят да преодолеят разделенията и да постигнат консенсус чрез диалог и сътрудничество, както и тези, които въвеждат нови начини за справяне със сложни предизвикателства, свързани с природните ресурси и биологичното разнообразие.

Иновациите могат да бъдат демонстрирани и чрез пилотиране на нови модели на сътрудничество, използване на цифрови технологии за по-ефективно ангажиране на гражданите или експериментиране с нови образователни подходи за повишаване на осведомеността и вдъхновяване за последващи действия. Кандидатите са насърчавани да предложат допълнителни иновативни елементи, които укрепват техните проекти, насърчават приобщаващото участие и допринасят за общите цели на стратегическия проект. Насърчават се предложения, които показват ангажираност към проучване на нови направления, постигане на системна промяна и конструктивно участие от различни групи. В научно и техническо отношение кандидатите се насърчават да покажат, че познават и са готови да прилагат цифрови инструменти за оценка и мониторинг на биологичното разнообразие и състоянието на природните ресурси, като например устройства за преброяване на популациите и публично достъпни данни от дистанционно наблюдение.

3.7. Устойчивост

От кандидатите се изисква да докажат устойчивостта на резултатите от проекта на институционално, финансово и политическо равнище. Предложенията следва да представят надеждни стратегии за гарантиране запазването на въздействието на проекта и по-нататъшното развитие на резултатите след приключването му, включително надеждни планове за намаляване и управление на риска. Това включва изграждане на силни мрежи и партньорства с местни и национални заинтересовани страни, създаване на механизми за осигуряване на дългосрочна финансова подкрепа и принос към разработването на политики, които поддържат целите на проекта. Предложенията следва също така да акцентират върху широката ангажираност, като се насочат към големи групи, които виждат, че техните интереси са представени в резултатите от проекта, като се насърчава чувството за споделена отговорност и съпричастност. Кандидатите се насърчават да включат компоненти за изграждане на капацитет, които дават възможност на общностите и участниците в гражданското общество да продължат работата самостоятелно, като

гарантират, че резултатите от проекта ще останат устойчиви и адаптивни към бъдещи предизвикателства. Проектите, които съгласуват стратегиите си за устойчивост с текущите национални и регионални приоритети и допринасят за системна промяна, ще бъдат оценени положително.

4. Покана за стратегически проект

4.1. Преглед на процедурата за избор

Процедурата за избор на стратегически проект е двуетапна и има за цел да гарантира прозрачност, справедливост и задълбочена оценка.

На първия етап, кандидатите подават проектни концепции до ПО, които преминават през административна проверка и проверка за допустимост, преди да бъдат оценени от оценителна комисия. Въз основа на тези проверки и оценки ПО изготвя доклад, съдържащ пълен списък на предложенията и препоръчва на НК една или повече проектни концепции с възможност да бъде поискано пълно предложение. След това НК избира една концепция за цялостно разработване с оглед на одобрението ѝ на втори етап, като взема предвид не само резултатите от оценката и препоръките на ПО, но и стратегически фактори, като например синергии с други стратегически проекти и мерки за подкрепа в рамките на Швейцарско-българската програма за сътрудничество. Избраната концепция ще бъде разработена в подробно проектно предложение от кандидата в тясно сътрудничество с ПО. След финализиране на предложението ПО го представя на SDC с препоръка, а SDC взема окончателното решение.

4.2. Финансово разпределение

Ориентировъчният бюджет, отпуснат за СП "Управление на природните ресурси и биоразнообразието", е приблизително 1 500 000 швейцарски франка. Окончателният бюджет ще бъде определен въз основа на обхвата и качеството на пълното проектно предложение, представено от кандидата на втори етап. НК на CETF, с подкрепата на ПО, си запазва правото да коригира разпределението на бюджета - включително възможността да не разпредели всички налични средства - въз основа на бюджетна обосновка, съображения за ефективност на разходите и ефикасност. Окончателният бюджет ще бъде потвърден и одобрен по време на втория етап, след разработването и подаването на пълното проектно предложение.

4.3. Валута на проектния бюджет, съфинансиране, лихви и приходи

Бюджетът на проекта ще бъде изготвен, изплатен на бенефициера и отчетен от него в швейцарски франкове (CHF).

Съфинансирането не е задължително. Въпреки това кандидатите се насърчават да допълват целите и работните пакети на този СП с дейности, финансирани чрез други публични или частни източници, както и чрез доброволен труд. Макар и да не е задължително, такова допълващо финансиране ще бъде от значение в оценката на проектните концепции. За допълнително информация, моля вижте точка 4.4 по-долу.

Всяка лихва, начислена върху швейцарското безвъзмездно финансиране, ще се счита за част от швейцарския принос към проекта и ще бъде приспадната от съответното искане за плащане.

4.4. Допълнителни дейности, които не се покриват от бюджета на проекта

Кандидатите могат да включат в работните пакети на концепцията специфични дейности, които се финансират от други източници или чрез доброволен труд. Основната цел на тази опция е да се търси взаимодействие с други инициативи, изпълнявани от кандидата, и да се разшири въздействието на стратегическия проект. Макар да не е задължителна, тази опция ще бъде разгледана положително в процеса на оценка на проектните концепции. За да бъде конкретна дейност квалифицирана в този контекст, трябва да бъдат изпълнени кумулативно следните правила:

- Дейността трябва да е свързана с целите на стратегическия проект;
- Дейността трябва да е допустима съгласно критериите за допустимост на проекта;
- Разходите за тази дейност следва да бъдат допустими в съответствие с допустимите разходи на проекта;
- Дейността трябва да бъде дефинирана отделно в рамките на съответен работен пакет и да не е в работния пакет за управление на проекта;
- Дейността трябва да бъде описана с реквизити като всяка друга дейност в проекта, включително документирани резултати и бюджет, и да може да се проследява като останалите дейности.

4.5. Държавна помощ и двойно финансиране

Тази процедура не е предмет на режима на държавните помощи. Финансирането, предоставено по тази мярка, не представлява държавна помощ, тъй като не отговаря на кумулативните критерии за държавна помощ, определени в член 107, параграф 1 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС). По-конкретно, тя не включва подкрепа за икономическа дейност, нито предоставя икономическо предимство на получателя.

В член 11 от Договора за Европейския съюз се подчертава значението на участието на гражданите в доброто управление в рамките на Съюза, като се изтъква необходимостта от открит, прозрачен и редовен диалог с организациите на гражданското общество. В него се установява задължението на институциите на ЕС да предоставят на гражданите и на техните представителни организации възможности за публично изразяване и обмен на мнения във всички области на дейност на Съюза.

Предвид естеството на дейностите, предвидени по настоящата процедура не се очаква кандидатстващите организации да се занимават с икономически дейности, включващи предоставянето на стоки или услуги на пазара. В този смисъл допустимите кандидати и бенефициери по настоящата процедура не се считат за "предприятия" по смисъла на Закона за държавните помощи. Поради това, въз основа на Известието на Европейската комисия относно понятието за държавна помощ, посочено в член 107, параграф 1 от Договора за функционирането на Европейския съюз, правилата за държавните помощи не са приложими за тях.

Проектът и дейностите в него, подкрепени по настоящата мярка, не трябва да се припокриват или да бъдат двойно финансирани от подобни проекти, финансирани от Европейския съюз,

Европейското икономическо пространство, международни финансови институции, двустранни, национални или други външни или вътрешни източници. От кандидатите се изисква да оповестят всяко потенциално припокриване или двойно финансиране по време на втората фаза на настоящата процедура, когато се подава детайлно проектно предложение, както и по време на последващата фаза на изпълнение.

4.6. Допустимост

4.6.1. Допустимост на кандидатите

Допустими кандидати за СП "Управление на природните ресурси и биоразнообразието" са български и швейцарски организации, които се интересуват от получаване на безвъзмездна финансова помощ и отговарят на следните критерии за допустимост:

Правен статут на българските кандидати

- **Юридически лица с нестопанска цел**

Кандидатите трябва да са вписани в Регистъра на юридическите лица с нестопанска цел на Агенцията по вписванията в България и да са регистрирани като юридически лица най-малко три години преди крайния срок на настоящата покана за подаване на концепции. Това включва:

- а) Юридически лица с нестопанска цел, регистрирани по Закона за юридическите лица с нестопанска цел (ЗЮЛНЦ).
- б) Читалища, регистрирани съгласно Закона за народните читалища (ЗНЧ).

- **Консорциум (партньорство)**

Консорциумът по този Стратегически проект трябва да включва най-малко 6 организации, като поне една от тях е швейцарски партньор;

Всяка организация в рамките на консорциума не може да получи финансиране от SETF, което надвишава 250 000 швейцарски франка, с изключение на разходите, пряко свързани със задължителната дейност по оценка на въздействието на проекта.

- **Независимост**

Всеки български член на консорциума трябва да бъде независим от правителствени структури, публични власти (местни и национални), политически партии, религиозни организации и търговски компании. Ако такива субекти участват в управлението на дадена кандидатстваща организация, те могат заедно или поотделно да притежават само малцинствен дял от гласовете в Общото събрание и в Управителния съвет в сравнение с представителите на гражданското общество.

Политическите партии и социални партньори, включително организации на работодателите, браншовите асоциации и синдикатите, не могат да бъдат кандидати по настоящата мярка.

Правен статут на швейцарските партньори

- **Юридически лица**

Швейцарските партньори трябва да бъдат неправителствени или публични организации, регистрирани в Швейцария най-малко три години преди крайния срок на настоящата покана за подаване на концепции.

Технически и икономически капацитет на кандидатите и консорциума като цяло

- **Релевантен опит**

Най-малко трима от членовете на консорциума трябва да имат доказан опит в изпълнението на проекти, свързани с управление на природни ресурси и/или опазване на биоразнообразието, като всеки от тях трябва да е участвал в поне един проект на стойност минимум 100 000 евро през последните седем години.

- **Водец кандидат**

Водещият кандидат трябва да е българска организация, която има доказан опит в управлението на партньорски проекти (с участието на поне три организации включително кандидата) в областта на управлението на природните ресурси и/или опазването на биоразнообразието. Този опит трябва да бъде доказан с изпълнението на поне един проект през последните седем години.

- **Управление на проекти**

Водещият кандидат трябва да е управлявал поне един проект на стойност не по-малко от 300 000 евро през последните седем години.

- **Национално въздействие**

Членовете на консорциума, кумулативно, трябва да имат изпълнени проекти с национално или регионално въздействие, обхващащи най-малко пет региона на ниво NUTS 2 в България.

- **Опит на швейцарските партньори**

Всеки швейцарски партньор трябва да е реализирал най-малко три проекта в тематичната област на стратегическия проект през последните седем години. Поне един от тези проекти трябва да е изпълняван извън Швейцария.

Критерии за изключване

Кандидатите, които не отговарят на условията, посочени в чл. 25, ал. 2 от Закона за управление на средствата от европейските фондове при споделено управление и чл. 7 от Постановление № 23/2023 на Министерския съвет, както и други специфични условия, подробно описани в Приложение Б "Декларация на кандидата", са недопустими за участие в настоящата процедура и няма да получат безвъзмездна финансова помощ.

Една кандидатстваща организация може да участва като водещ кандидат само в един проект на CETF.

Важно: Дадена организация може да участва като партньор в повече от един проект по CETF. Въпреки това общият размер на финансирането, получено от една организация в рамките на Механизма, не може да надвишава 250 000 швейцарски франка, с изключение на разходите, свързани с оценката на въздействието на проекта, и разходите, свързани с предоставянето на финансова подкрепа на трети страни (специфично за СП "Гражданско образование"). Този лимит ще бъде проверен по време на етапа на сключване на договор. Ако дадена организация надхвърли този лимит, консорциумът ще бъде задължен да преразпредели излишния бюджет между другите членове. В случай, че преразпределянето не е възможно (например, когато се отнася до водещата организация), проектът ще бъде отхвърлен.

Асоциирани партньори

Асоциираните партньори не са кандидати (вижте определенията по-горе в насоките). Асоциираните партньори имат право да участват в проекта, но няма да бъдат включени в изисквания минимален брой членове на консорциума. Асоциираният партньор може да участва в проекта, но не може да декларира допустими разходи или да получава средства по проекта.

Асоциираните партньори трябва да отговарят на следните критерии за допустимост:

- Да са юридически лица, регистрирани в България или Швейцария;
- Да бъдат публични или частни организации.

4.6.2. Допустимост на проектите

Релевантност

Проектите ще се считат за допустими, ако отговарят на стратегическата и специфичните цели и очакваните три стратегически резултати, изброени в точки 3.2 и 3.3 от настоящите насоки.

Продължителност

Продължителността на проекта не трябва да надвишава 36 месеца. Изключение може да бъде направено за дейности по оценка на въздействието, които могат да продължат до 2 месеца след официалния край на проекта. Всички дейности по проекта трябва да бъдат завършени и отчетени до 31 декември 2028 г.

Национален обхват на дейностите

Всеки регион на ниво NUTS 2 в България трябва да бъде включен в проекта, като се изпълни поне една дейност в него и се включат минимум 30 граждани и 5 организации на гражданското общество. Този критерий важи за целия проект и осигурява активно участие на всеки регион, дори ако конкретните дейности не обхващат всички региони едновременно.

70% от средствата трябва да бъдат насочени извън Югозападния регион и градовете Пловдив и Варна. Най-малко 70% от проекта трябва да включва дейности и/или да демонстрира въздействие извън Югозападния регион и градовете Пловдив и Варна. Този критерий се отнася за проекта като цяло, а не за отделни дейности. За да се докаже съответствие, всяка проектна концепция трябва да очертае как значителна част от дейностите и произтичащото от тях въздействие ще бъдат насочени към целевите региони. Съответствието може да бъде постигнато чрез използване на различни показатели като например дял на участващите граждани и организации на гражданското общество, подробна разбивка на разпределението на бюджета по региони или други критерии, предложени от кандидатите. Тези примери са предоставени като насоки и е отговорност на консорциума да обясни как неговото предложение ще отговори на това изискване.

Предложеният модел за съответствие с регионалния принцип ще бъде представен от кандидатите и оценен по време на първия етап на подаване на концепции. След това той ще бъде доразвит и подробно съгласуван по време на втория етап за целите на мониторинга, отчитането, оценката и постигането на показателите.

Проектът трябва активно да насърчава и демонстрира зачитане на основните ценности на Механизма, включително борбата с трудностите и бедността, спазването на правата на човека, насърчаването на демокрацията, насърчаването на мирното съжителство и опазването на природните ресурси. Бенефициерите са длъжни да поддържат тези ценности, да допринасят за тях и да действат в съответствие както с тези принципи, така и с установения правен ред.

4.6.3. Допустимост на дейностите

Примерен неизчерпателен списък на дейности, допустими за финансиране по настоящата покана, включва:

- Създаване и подкрепа на национални граждански инициативи, които насърчават хората в цялата страна да участват в инициативи за мониторинг на биоразнообразието.
- Провеждане на национални образователни кампании, целящи повишаване на осведомеността относно опазването на биоразнообразието и устойчивото управление на природните ресурси в училищата, различните общности и широката общественост.
- Овластяване на гражданите да научат и да се застъпват за своите екологични права.
- Подкрепа за устойчиви екологични практики с акцент върху ангажираността на общността и постигането на консенсус в обществото по важни екологични теми.
- Действия по застъпничество за законодателни или стратегически промени в областта на управлението на природните ресурси и биоразнообразието, както и мониторинг на прилагането на законодателството и повишаване на осведомеността за неговото въздействие.
- Създаване и подкрепа на национални граждански инициативи, които насърчават хората в цялата страна да участват в инициативи за адаптиране към климата като например изграждане на устойчивост към климатичните изменения в общностите, усилия за възстановяване на екосистемите и други относими дейности.
- Дейности за създаване на междусекторни мрежи и партньорства (например сътрудничество с бизнеса, изследователски и академични институции, публични заинтересовани страни, местни организации и други).
- Провеждане на кампании за работа с общността и ангажиране на обществеността (например семинари, обществени форуми, събития в общността, кампании в цифровите/социалните медии за ангажиране на широка аудитория и други).

Тези примери служат като насоки за възможни дейности, допустими за финансиране.

В допълнение към основните дейности, проектът трябва да включва и следните задължителни работни пакети и/или дейности:

- Управление и координация: осигуряване на ефективна координация и надзор върху изпълнението на дейностите по проекта.
- Изграждане на капацитет за българските партньори: с фокус върху умения и ресурси, необходими за постигане на целите и очакваните резултати на Стратегическия проект, или насочени към укрепване на цялостния организационен капацитет на българските партньори.
- Дейности по комуникация, разпространение, популяризиране и осигуряване на видимост за проекта: дейности за информиране и ангажиране на обществеността и заинтересованите страни.
- Оценка на въздействието: В края на проекта всеки проект трябва да извърши собствена оценка на въздействието. Такава оценка може да изисква и провеждане на първоначално базово проучване в началото на проекта. Ето защо бенефициерите се насърчават да планират тази дейност в първите месеци от изпълнението на проекта, ако е необходимо. За предпочитане е тази дейност да бъде изпълнена от външен подизпълнител.

Структурата на дейностите по проекта трябва да бъде организирана в отделни работни пакети. Бенефициерите ще разполагат с гъвкавост за адаптиране на дейностите вътре в рамките на всеки работен пакет, при условие че са постигнати планираните непосредствени резултати и/или продукти/услуги. Промените между работни пакети не се препоръчват и следва да се правят само в изключителни случаи. Такива промени трябва да бъдат добре обосновани, да бъдат представени преди приключването на съответния работен пакет и да получат предварително одобрение от ПО, за да бъдат допустими.

Всеки работен пакет и неговите дейности ще бъдат включени в бюджета поотделно. След

като бюджетът бъде одобрен, на ниво работен пакет ще бъде приложен подходът на фиксираните суми, ориентирани към резултати (lump sum). Това позволява на бенефициерите гъвкаво да управляват и коригират дейностите и бюджетните редове в рамките на всеки работен пакет без предварителното разрешение на ПО, стига да се придържат към правилата за допустимост на дейностите и разходите, посочени в настоящите насоки, да постигат договорените непосредствени резултати и/или конкретни продукти/услуги.

Важно: Дейностите по проекта трябва да се изпълняват предимно на територията на България. Въпреки това някои дейности могат да се осъществяват в Швейцария - например експертна работа на швейцарски експерти и тяхното участие в онлайн събития, дейности за повишаване на осведомеността и визуализация и други подходящи задачи, при условие че са добре обосновани.

Следните видове дейности са **недопустими**:

- Покупка на земя или недвижим имот;
- Придобиване на активи или строително-ремонтни дейности, които не са пряко свързани с целите на проекта, изпълнението му или цялостния организационен капацитет на членовете на консорциума;
- Текущи дейности, които вече са финансирани от други източници (с изключение на допълнителните дейности, описани в точка 4.4.);
- Индивидуални стипендии за участие в образование и обучение.

4.6.4. Допустимост на разходите и категории разходи

За да бъдат допустими по тази процедура за безвъзмездни средства на CETF, разходите трябва да са свързани с допустими дейности и да отговарят на следните изисквания:

- **Срокове:** разходите трябва да бъдат направени и платени по време на периода на изпълнение на проекта (с изключение на разходите, свързани с окончателната оценка на въздействието и одитите). По изключение разходите, за които е издадена фактура през последния месец на допустимост съгласно проекта, също се считат за извършени в рамките на датите на допустимост, ако разходите са платени в рамките на 30 дни след крайната дата на допустимост;
- **Релевантност:** разходите трябва да са свързани и необходими за изпълнението на работните пакети и дейности, както и за постигането на целите и очакваните резултати на проекта;
- **Категории разходи:** разходите трябва да бъдат описани в допустимите категории разходи, както е посочено в настоящия раздел;
- **Проследимост и верификация:** при отпуснато финансиране разходите трябва да могат да бъдат идентифицирани и проверени, записани в счетоводните документи/системи на бенефициерите и определени в съответствие с приложимите счетоводни стандарти на страната и обичайните практики за отчитане на разходите от страна на бенефициерите;
- **Спазване на законодателството:** разходите трябва да отговарят на изискванията на приложимото данъчно и социално законодателство;
- **Финансова обоснованост:** разходите трябва да са разумни, обосновани и да отговарят на изискванията за добро финансово управление, по-специално по отношение на икономичността и ефикасността.

Вътрешните счетоводни и одитни процедури на бенефициерите трябва да позволяват пряко

съпоставяне на разходите и приходите, декларирани във връзка с проекта, със съответните счетоводни отчети и разходооправдателни документи. Разходите следва да са отразени в счетоводната документация на крайния получател чрез отделни счетоводни аналитични сметки.

Документацията, обосноваваща разходите, трябва да се съхранява от бенефициерите (водещата организация и партньорите) в продължение на пет години след одобрението на окончателния одитен доклад.

Допустимите преки разходи на проекта са тези разходи, които отговарят на горепосочените критерии за допустимост, ясно могат да бъдат идентифицирани като определени разходи, пряко свързани с изпълнението на проекта и да бъдат пряко отнесени към него.

Невъзстановимият данък върху добавената стойност (ДДС) ще се счита за допустим разход, при условие че бенефициерите могат да докажат, че не са в състояние да го възстановят в съответствие с приложимото национално законодателство. Ако ДДС може да бъде възстановен, той не е допустим разход. В случай, че бенефициерът се регистрира по Закона за ДДС по време на проекта, всеки ДДС, който стане възстановим, няма да се счита за допустим разход.

Допустими категории разходи

Ще бъдат покрити следните категории допустими разходи:

Преки разходи:

- A. Разходи за персонал;
- B. Разходи за пътуване, настаняване и дневни пари;
- C. Разходи за материали и консумативи;
- D. Инвестиционни разходи (дълготрайни материални и нематериални активи);
- E. Разходи за малки строително-ремонтни дейности;
- F. Разходи за външна експертиза и услуги;
- G. Непреки разходи.

Видовете разходи са представени по-подробно по-долу:

A. Разходи за персонал - Възнаграждения и свързани с тях разходи за персонала, нает от бенефициера или еквивалентни на тях.

Допустимите разходи включват възнагражденията на персонала, нает пряко за целите на проекта. Разходите за възнаграждения не трябва да надвишават средните ставки, съответстващи на стандартната политика за възнаграждения на бенефициерите. Освен това те не трябва да са по-високи от общоприетите пазарни ставки за същия вид задачи.

Разходите за редовен персонал, нает на постоянна или срочна основа (трудови или граждански договори), са допустими въз основа на отчетените работни графици и документираните функции и задачи, изпълнявани за проекта. Тези разходи ще бъдат проверени, като се използват официални финансово-счетоводни документи, ведомости за заплати, графици или други вътрешни документи, предоставени от бенефициера, които доказват действително отработеното, начислено и платено време.

Персоналът за администриране/управление на проекта може да включва ръководител на проекта, координатор, технически сътрудник и счетоводител за всеки от партньорите в консорциума. Допълнителният персонал трябва да бъде специално обоснован.

Работата, извършена от доброволци, е допустима за включване в бюджета на проекта само за целите на допълнителните дейности, които не се покриват от бюджета на проекта (описани в т. 4.4 по-горе), при условие че тя пряко подпомага целите и дейностите на проекта. Работата на

доброволците трябва да бъде ясно дефинирана, документирана и свързана с резултатите от проекта. Стойността на труда на доброволците следва да се изчислява въз основа на стандартна единична цена, като например приложимата национална минимална работна заплата или средната брутна работна заплата, или минималния осигурителен доход, или еквивалентен критерий.

Разходите за работа, извършена от външни експерти по силата на споразумения за подизпълнение, следва да се класифицират като разходи за услуги, а не като разходи за персонал. Външен експерт е лице, което работи инцидентно за организацията или за сравнително кратък период от време. Външните експерти могат да бъдат наемани редовно в рамките на различни проекти, но организацията не ги счита за част от постоянния си персонал.

B. Разходи за пътуване, настаняване и престой

Пътните разходи не трябва да надвишават разумните пазарни цени и трябва да се извършват по най-прекия и икономичен маршрут. При пътуване със самолет икономичната класа е стандартният критерий за анализ на разходите. Пътуването със самолет е приемливо само за разстояния, надвишаващи 400 км, т.е. двупосочен полет от над 800 км. Разходите за пътуване ще бъдат проверени въз основа на съответните разходни и платежни документи (фактури, билети, разписки, платежни нареждания, извлечения от банкови сметки и т.н.) и трябва да съответстват на стандартните пазарни цени.

Разходите за настаняване и престой/изхранване, свързани с участниците в проектните дейности, са допустими, при условие че са в съответствие с обичайните практики на бенефициерите. Разходите за настаняване (напр. в хотел) са допустими и ще бъдат проверявани въз основа на действителните разходи и платежни документи (напр. фактури, платежни нареждания, извлечения от банкови сметки, заповеди за командировка и други). Максималните цени за настаняване са определени на:

- 200 лв./ден за България;
- 360 лв./ден за страни от ЕС, ЕИП, Швейцария и страните – кандидатки за членство в ЕС.

Дневните командировъчни се изплащат в допълнение към разходите за настаняване като фиксирана сума и се счита, че покриват закуска и две основни хранения, местен транспорт (в рамките на централната част на града), разходи за телекомуникации и всички други разходи за неочаквани ситуации. Максималният размер на дневните пари на лице е двойният размер на нормативно признатите дневни разходи в съответствие с българското или швейцарското законодателство.

C. Материали и други консумативи

Разходите за материали и консумативи, необходими за постигане на целите на проекта, са допустими, ако са свързани с дейностите и очакваните резултати по проекта или за изграждането на организационен капацитет.

D. Инвестиционни разходи (дълготрайни материални и нематериални активи)

Разходите за закупуване на оборудване и други дълготрайни материални активи, както и нематериални активи (например софтуер, интелектуална собственост и авторски права и други) са допустими, при условие че са от съществено значение за изпълнението на основните цели на проекта или за изграждането на организационен капацитет. Тези разходи трябва да бъдат обосновани в пълния формуляр за кандидатстване и да съответстват на целите и очакваните резултати на проекта.

Е. Разходи за малки строително-ремонтни дейности

Разходите за малки строително-ремонтни дейности са допустими, при условие че са абсолютно необходими за постигане на целите на проекта или за изграждане на организационен капацитет в съответствие с целите и очакваните резултати на проекта. Тези разходи трябва да са свързани с дейностите и резултатите на проекта .

Ф. Разходи за външна експертиза и услуги

Допустими са разходи за възлагане или предоставяне на услуги от трети страни (с изключение на партньорите по проекта), пряко свързани с дейностите по проекта. Тези разходи не трябва да надвишават 30 % от всички преки разходи, тъй като проектът трябва да се изпълнява със собствените ресурси на консорциума.

Г. Непреки разходи

Непреките разходи се разделят на следните две категории:

G1. Административни разходи: Тези разходи са автоматично ограничени и **фиксираны на 10%** от общите допустими преки разходи по проекта на всеки партньор. Непреките организационни разходи на кандидатите, например за поддръжка на офиси, и комунални услуги, наем, комуникации, канцеларски материали и т.н., се изчисляват с единна ставка от 10% от допустимите преки разходи по проекта.

G2. Разходи за изграждане на организационен капацитет и развитие: Тези разходи подпомагат развитието на организационния капацитет. Те са ограничени **до максимум 15%** от общите допустими преки разходи по проекта на всеки партньор. Допустимите разходи в тази категория могат да включват закупуване на дълготрайни материални и нематериални активи, изграждане на капацитет на персонала, допълнителни разходи за персонал, който не е включен в проекта (напр. персонал, участващ в обучение, стратегическо планиране или организационно развитие, както и временен или помощен персонал, привлечен за укрепване на структурата или уменията на организацията по начин, който косвено подобрява резултатите от проекта), ремонтни дейности и други свързани разходи, при условие че са добре обосновани.

За непреки разходи не е необходимо да се предоставят разходооправдателни документи. Въпреки това тези разходи трябва да са действително направени и платени, да могат да бъдат проследени в счетоводната система и да са на разположение за преглед при поискване.

Допълнителни прагове и тавани на разходите

Комбинираните инвестиционни разходи за дълготрайни материални и нематериални активи, както и разходите за дребни строителни работи, свързани с дейностите по проекта с изключение на непреките разходи за изграждане на организационен капацитет и развитие **не трябва да надвишават 15 % от общите допустими разходи**. След приключването на проекта дълготрайните материални и нематериални активи трябва да останат собственост на бенефициерите/партньорите по проекта в продължение на най-малко 5 години и да бъдат на разположение за проверка. Този таван е определен, за да се осигури баланс между инвестициите и финансирането на основните дейности на партньорите.

Разходите за комуникация, разпространение и визуализация следва да бъдат **минимум 5 % и максимум 10 %** от общия размер на допустимите разходи по проекта. Те могат да включват разходи, свързани с персонала и експертите по комуникации, публикации и печат, поддръжка на уебсайт на проекта, управление на социални медии, изработване на рекламни материали, изработване на видеоклипове, отразяване в медиите, участие в конференции, както и признаване на приноса на SETF за проекта, и други подходящи дейности, при условие, че са добре

обосновани. Разработването на нов уебсайт ще бъде одобрявано само в крайни случаи, като например остарял уебсайт или липса на такъв. ПО си запазва правото да намали исканите безвъзмездни средства, ако предложението е приемливо, но единичните разходи или единичните количества се считат за твърде високи.

Недопустими разходи

Следните категории разходи са недопустими и следователно не се приемат:

- Разходи в натура (с изключение на допълнителните дейности, описани в точка 4.4 по-горе): това са разходи, които не се фактурират, като например доброволен труд, оборудване или помещения, предоставени безплатно;
- Разходи за закупуване на земя и сгради;
- Дългове и разходи за обслужването на дълга;
- Съмнителни вземания;
- Провизии за бъдещи задължения или загуби;
- Дължими лихви;
- Разходи за амортизация;
- Загуби от обмен на валута;
- Банкови такси;
- Възстановим ДДС;
- Прекомерни или неблагоприятни разходи;
- Разходи, направени преди началото и след края на проекта, с изключение на разходите за одит, оценка на въздействието и окончателен доклад;
- Извършени разходи за дейности, изпълнявани по време на спирането на действието на споразумението за отпускане на безвъзмездни средства;
- Двойно финансиране.

Подход с фиксирана сума, ориентирана към резултатите (lump sum)

Подходът на ориентираната към резултатите фиксирана сума ще се прилага на ниво работен пакет и ще се разпределя по партньори. Дейностите по проекта следва да бъдат организирани в работни пакети, всеки от които има собствен бюджет.

Бенефициерите трябва да определят и обосноват фиксирана сума, като представят подробна бюджетна таблица за всеки бенефициер (водеща организация или партньор) и за всеки работен пакет, като на втория етап се представят прогнозни стойности за всяка категория разходи.

Въпреки че бенефициерите ще имат възможност да коригират видовете дейности, разходите, броя на единиците и единичните стойности в рамките на работния пакет, тези промени трябва да са съобразени с общите правила за допустимост. Промени в бюджета между работните пакети обикновено не се разрешават. Преразпределение на бюджета между работните пакети ще бъде разрешено само в изключителни случаи и трябва да бъде предварително одобрено от ПО в писмена форма.

За промени, които не изискват предварително одобрение (в рамките на работния пакет и партньора), бенефициерите трябва да представят измененията със съответните междинни финансови и технически доклади. Ако се изисква одобрение, трябва да бъде представено и да бъде одобрено изменение на бюджета преди прилагането на промените.

Въпреки че подходът на ориентираната към резултатите фиксирана сума осигурява гъвкавост при дейностите и промените на бюджета, ще бъде осъществяван мониторинг и контрол върху непосредствените резултати и крайните продукти/услуги. Всички промени в дейности и разходи трябва да бъдат съобразени със съответните непосредствени резултати и крайни продукти/услуги, които от своя страна трябва да допринасят за постигането на очакваните ефекти/въздействия и да останат релевантни на съответния работен пакет. Промени в очакваните ефекти ще се допускат само в изключителни случаи, които трябва да бъдат добре обосновани и предварително одобрени от Програмния оператор. ПО си запазва правото да отхвърли промени, направени в дейностите, разходите, крайните продукти и непосредствени резултати, ако счете, че те не съответстват на одобрените цели, дейности, график на проекта или ако ги счете за неоправдани или неразумно скъпи.

Плащанията към бенефициерите въз основа на извършените разходи ще бъдат направени след приключване на отделните дейности и постигане на планираните резултати. Работни пакети и дейности с голяма продължителност (управление, разпространение и комуникация и оценка на въздействието) могат да бъдат възстановени и с междинни плащания, но след приемането на съответните продукти/резултати от ПО към съответните дейности.

Работните пакети, които са частично изпълнени до края на проекта, включително тези с частично постигнати резултати и крайни продукти/услуги, могат да бъдат частично проверени от външния одитор, отговарящ за финансовата проверка, и заплатени от ПО. Завършването на работните пакети не се основава на успешен резултат на въздействие, а на завършването на дейностите и непосредствените резултати/продукти/услуги, както е описано в плана на проекта. Обосновките за частично постигнати непосредствени резултати и продукти/услуги ще бъдат оценявани самостоятелно за всеки отделен случай.

4.7. Приходи и печалба от проектите

Правило за нестопанска цел - проектът не трябва да има за цел или резултат генерирането на печалба за бенефициерите (проектът не трябва да бъде структуриран така, че да създава печалба). Печалбата се определя като излишък от общите реални постъпления над общите реални разходи по проекта.

Допустими са приходи или случайни постъпления, които естествено възникват от дейността на проекта, стига да се реинвестират в проекта или да се запазят за текущите нестопански дейности на бенефициерите. Тези приходи се считат за ресурси за поддържане или подобряване на проектните дейности, а не за лична или организационна печалба.

4.8. Възлагане на подизпълнители

Забранява се възлагането на основни дейности и управлението на проекта на трети страни. Възлагането на подизпълнители е разрешено само за конкретни задачи, които не са основни части на проекта. При разработването на пълното проектно предложение бенефициерите трябва ясно да посочат кои задачи ще бъдат възложени на подизпълнители.

Ако бенефициерът трябва да сключи договори за изпълнение и тези договори се считат за допустими преки разходи в прогнозния бюджет, бенефициерът трябва да спазва Закона за обществените поръчки (ЗОП), когато това се изисква по закон. При това бенефициерът трябва да се придържа към принципите на прозрачност и равнопоставеност на потенциалните изпълнители и да избягва всякакъв конфликт на интереси.

Бенефициерите, които не са възложители по ЗОП, трябва да спазват правилата за възлагане на поръчки, посочени в споразумението за безвъзмездна финансова помощ.

От всички партньори се изисква да спазват правилата на програмата по отношение на отчитането, плащанията, правилата за нестопанска цел на проекта, възлагането на подизпълнители и други съответни задължения.

5. Процедура за кандидатстване и подбор

Настоящата процедура за представяне на проектни предложения е процедура за кандидатстване на два етапа. Първоначално кандидатите са поканени да представят подробна проектна концепция като консорциум. Ако концепцията бъде избрана, тя преминава към втория етап, на който избраният консорциум ще бъде поканен да изготви и представи пълно проектно предложение (вижте точка 4.1). В детайли процесът има следните стъпки:

5.1. Процес на кандидатстване за проектни концепции

5.1.1. Подаване на проектни концепции

Проектните концепции трябва да бъдат подадени на български език. За да бъдат допустими, те трябва да отговарят на следните изисквания:

- **Краен срок за подаване на проектните концепции:** 31.03.2025 г.
- **Подаване по електронен път:** Концепциите трябва да бъдат изпратени по електронен път на адрес po@swisscctf.bg от водещата организация - кандидат. Кандидатите ще получат имейл с потвърждение за получаване на подадената от тях информация с референтен номер. Ако не получат потвърждение в рамките на един час през последния ден от кандидатстването или в рамките на 24 часа в предхождащите дни, те трябва първо да проверят папката си за спам или нежелана поща.
- **Необходими документи:** Пакетът за кандидатстване за проектни концепции включва следните документи:
  - **Формуляр на проектна концепция** (на български език), надлежно попълнен и подписан с валиден електронен подпис от законен или упълномощен представляващ на водещата организация – кандидат (или от законните представляващи организацията, в случай че представляват организацията единствено заедно). В случай на упълномощаване трябва да се приложи пълномощно в свободен формат, подписано от законен представляващ (законните заедно представляващи) организацията.
  - **Декларация на кандидата от водещата организация и от партньорите:** декларациите трябва да бъдат на български език (за българските партньори) и на английски език (за швейцарските партньори). Всеки партньор трябва надлежно да подпише собствената си декларация с електронен подпис или със саморъчен подпис (разпечатана, подписана и сканирана) от законния представляващ организацията (или от законните представляващи организацията, в случай че представляват организацията единствено заедно).
  - **Заявление за партньорство:** заявлението за партньорство трябва да бъде на български език (за българските партньори) и на английски език (за швейцарските

партньори). Всеки партньор трябва надлежно да подпише собственото си заявление с електронен подпис или със саморъчен подпис (разпечатано, подписано и сканирано) от законен или упълномощен представляващ организацията (или от законните представляващи организацията, в случай че представляват организацията единствено заедно). В случай на упълномощаване трябва да се приложи пълномощно в свободен формат, подписано от законен представляващ (законните заедно представляващи) организацията. Заявлението за партньорство се подписва и от асоциираните партньори, като е достатъчно да бъде подписано само от един законно представляващ или упълномощен представител на организацията.

Пълният пакет документи за кандидатстване за първи етап - представяне на проектни концепции - е достъпен на интернет страницата на ПО: www.swissCETF.bg

Необходимите документи могат да бъдат приложени като отделни PDF файлове или в една архивирана папка.

5.1.2. Въпроси и отговори

Кандидатите могат да задават въпроси, свързани с първи етап от процеса на кандидатстване, **не по-късно от 14 работни дни преди крайния срок за подаване на проектните концепции**. Въпросите могат да се изпращат на български или английски език. Въпросите могат да се изпращат само на следния електронен адрес:

po@swisscETF.bg

- МОЛЯ, НЕ СЕ ОБАЖДАЙТЕ -

Отговорите ще бъдат публикувани в рамките на 7 работни дни след получаването на всеки въпрос в раздела "Въпроси и отговори" към всяка покана на интернет страницата на Механизма: www.swissCETF.bg Всички отговори ще бъдат публикувани на български и английски език, като основният език ще бъде български. Програмният оператор ще предоставя само общи насоки в отговор на въпросите и няма да дава предварителни становища относно допустимостта на кандидатите, партньорите, предложените дейности или разходи.

5.2. Процес на оценка и подбор на проектни концепции

5.2.1. Административна проверка и проверка на допустимостта

При подаване на предложенията служителите на ПО ще изготвят списък на всички регистрирани предложения. Всяко проектно предложение ще бъде подложено на административна проверка и проверка за допустимост, за да се провери неговото съответствие, като се използва система за оценка "да/не" съгласно таблицата по-долу. След това служителите на ПО ще изготвят и публикуват списък на страницата на Механизма, в който ще посочат предложенията, преминали или отхвърлени на този етап.

Кандидатите имат право да подават жалби до ПО в срок до 10 работни дни от получаването на уведомлението за решението относно административната проверка и проверката за

допустимост. Жалбите ще бъдат разглеждани в съответствие с Механизма за обжалване на SETF, публикуван на уебсайта на SETF.

ПО ще оцени административното съответствие и съответствието с изискванията за допустимост на консорциумите и техните проектни концепции спрямо официалните изисквания за подаване на документи въз основа на следните критерии:

Таблица 1: Матрица за Административна проверка и проверка на допустимост на проектните предложения.

Раздел I: Критерии за административно съответствие на проектните концепции	Да	Не	Н/П
1. Проектното предложение е получено на посочената електронна поща преди да изтече обявения краен срок на процедурата.			
2. Проектната концепция е попълнена на български език с всички раздели, и е надлежно подписана с валиден електронен подпис от законен или упълномощен представляващ на водещата организация – кандидат (или от законните представляващи организацията, в случай че представляват организацията единствено заедно). В случай на упълномощаване трябва да се приложи пълномощно в свободен формат, подписано от законен представляващ (законните заедно представляващи) организацията.			
3. Декларации на кандидата са попълнени от водещата организация и всеки от партньорите: декларациите се предоставят на български език (за българските партньори) или на английски език (за швейцарските партньори). Всеки партньор трябва надлежно да подпише собствената си декларация с електронен подпис или със саморъчен подпис (разпечатана, подписана и сканирана) от законния представляващ организацията (или от законните представляващи организацията, в случай че представляват организацията единствено заедно).			
4. Заявление за партньорство: заявленията се предоставят на български език (за български партньори) или на английски език (за швейцарски партньори). Всеки партньор трябва надлежно да подпише собственото си заявление с електронен подпис или със саморъчен подпис (разпечатано, подписано и сканирано) от законен или упълномощен представляващ организацията (или от законните представляващи организацията единствено заедно). В случай на упълномощаване трябва да се приложи пълномощно в свободен формат, подписано от законен представляващ (законните заедно представляващи) организацията. Заявлението за партньорство се подписва и от асоциираните партньори, като е достатъчно да бъде подписано само от един законно представляващ или упълномощен представител на организацията.			
Раздел II. Допустимост на бенефициерите, проектите и дейностите	Да	Не	Н/П
1. Правен статут за българските кандидати – Кандидатите трябва да са вписани в Регистъра на юридическите лица с нестопанска цел на Агенцията по вписванията в България и да са регистрирани като			

<p>юридически лица най-малко три години преди крайния срок на настоящата покана за подаване на концепции:</p> <p>(а) юридически лица с нестопанска цел съгласно Закона за юридическите лица с нестопанска цел;</p> <p>(б) Читалища, съгласно Закона за народните читалища</p>			
2. Консорциумът включва най-малко 6 организации, като поне един партньор е от Швейцария, а останалите са български НПО / организации на гражданското общество.			
3. Всеки кандидат спазва правилото да бъде водещ кандидат в не повече от един проект по CETF.			
4. Всеки български член на консорциума (с изключение на асоциираните партньори) е независим от правителство, публични власти (местни и национални), политически партии, религиозни организации и търговски организации. Ако такива субекти участват в управлението на дадена кандидатстваща организация, те могат колективно или поотделно да притежават само малцинствен дял от гласовете както в Общото събрание, така и в Управителния съвет, в сравнение с представителите на гражданското общество.			
5. Нито един от българските членове на консорциума не е политическа партия или социален партньор, като например организации на работодатели, браншови асоциации или синдикати. Те обаче биха могли да бъдат асоциирани партньори.			
6. Всеки от швейцарските партньори е неправителствена или публична организация, регистрирана в Швейцария.			
7. Всеки от партньорите е регистриран като юридическо лице най-малко три години преди крайния срок на настоящата покана за подаване на концепции.			
8. Най-малко трима членове на консорциума имат доказан опит в проекти за управление на природни ресурси и/или опазване на биологичното разнообразие, като всеки от тях е участвал в поне един проект на стойност минимум 100 000 евро през последните седем години.			
9. Водещият кандидат е регистриран в България и е управлявал проектни консорциуми (с поне три организации) в тематичната област на тази схема, с поне един проект през последните седем години.			
10. Водещият кандидат е управлявал поне един проект на стойност най-малко 300 000 евро през последните седем години.			
11. Членовете на консорциума, общо (кумулятивно), са изпълнили проекти с национално или регионално въздействие, обхващащи най-малко пет региона на ниво NUTS 2 в България.			
12. Всеки швейцарски партньор е реализирал поне три проекта в тематичната област на тази схема през последните седем години, като поне един от тях е реализиран извън Швейцария.			

13. Целите и резултатите на проектната концепция съответстват на стратегическата и специфичните цели и очакваните три стратегически резултати, изброени в точки 3.2 и 3.3 от настоящите насоки.			
14. Продължителността на проекта не надхвърля 36 месеца.			
15. Концепцията обхваща всеки регион на ниво NUTS 2 в България, като във всеки регион се изпълнява поне по една дейност и се ангажират минимум 30 граждани и 5 организации на гражданското общество.			
16. Най-малко 70% от дейностите в рамките на проектните концепции трябва да демонстрират въздействие извън Югозападния регион и градовете Пловдив и Варна, като кандидатът трябва да демонстрира изпълнението на това условие.			
17. Предложението съдържа поне един основен работен пакет с допустими дейности съгласно точка 4.6.3 и четири хоризонтални работни пакета: управление на проекта, изграждане на капацитет, комуникация (включително дейности за повишаване на осведомеността и визуализация) и оценка на въздействието.			
18. Проектното предложение активно насърчава и демонстрира зачитане на основните ценности, одобрени от CETF, включително борбата с трудностите и бедността, спазването на правата на човека, насърчаването на демокрацията, насърчаването на мирното съжителство и опазването на природните ресурси. Бенефициерите са длъжни да поддържат тези ценности, да допринасят за тях и да действат в съответствие както с тези принципи, така и с установения правен ред.			

Проектното предложение ще бъде отхвърлено във всеки един от следните случаи:

- Ако крайният срок за кандидатстване не е спазен;
- Ако членовете на консорциума не отговарят на изискванията за допустимост и/или за състава на консорциума;
- Ако водещият кандидат не представи надлежно попълнен и подписан с електронен подпис формуляр на проектна концепция.

Във всички останали случаи, ако някои административни критерии и критерии за допустимост не са доказани, ПО може да поиска писмено от кандидатите да представят липсващите документи и/или да дадат разяснения. В тези случаи кандидатите ще бъдат уведомени писмено от Програмния оператор по електронна поща, като се посочва необходимата информация, крайният срок (не по-малко от 5 работни дни), в който трябва да се предостави тя и начинът за нейното предоставяне.

Непредоставянето на документите в посочения формат и срок може да доведе до отхвърляне на цялото проектно предложение.

ПО ще уведоми всеки консорциум (посредством водещата организация-кандидат) по електронна поща и ще публикува списък на проектните концепции, отхвърлени по време на административната проверка и проверката за допустимост, на интернет страницата www.swisscETF.bg. Отхвърленият кандидат ще разполага с 10 работни дни да оспори решението, като подаде писмена жалба по електронна поща до ПО.

Кандидатите могат да оттеглят своите предложения от процеса на оценка на всеки етап, като подадат писмено искане по електронна поща. Оттеглените предложения няма да бъдат

разглеждани от оценителната комисия. Оттеглянето на предложение се записва в доклада на оценителната комисия. Всички оттеглени предложения ще бъдат архивирани за одитни цели.

Оценителната комисия и ПО не носят отговорност, ако кандидатите не получат кореспонденция от ПО поради грешни и/или непълно предоставени данни за контакт.

5.2.2. Оценка на проектни концепции

Всяка проектна концепция ще бъде оценена от комисия от петима оценители, включваща вътрешни експерти на ПО и външни специалисти. Оценката ще се извърши, като се използва таблицата за оценка по-долу. Крайният резултат от оценката ще бъде постигнат чрез консенсус между всички петима оценители.

Таблица 2: Матрица за оценка на проектни концепции за СП.

Критерии за оценка	Максимален резултат	Връзка с формуляра на проектна концепция
1. Релевантност	20	
Съответствие с целите и резултатите на CETF	4	5.1.1., 5.1.2.
Съответствие с тематичната област на схемата	3	5.1.3.
Целесъобразност и значимост на целевите групи	3	5.2.2.
Потенциал за междусекторни синергии и сътрудничество	4	5.4.2.
Принос към хоризонталните аспекти - социално приобщаване, устойчивост на околната среда, равенство между половете, борба с дискриминацията и добро управление	2	4.3
Национално и регионално покритие	4	5.2.3.
2. Качество на концепцията / Високи постижения	30	
Разумна и реалистична логика на интервенцията	5	4.1., 5.1.1., 5.1.2., 5.2.1.
Ясно описание на предизвикателствата пред проекта, планираните дейности, очакваните продукти, резултати и цялостното въздействие	5	4.1., 5.1.1., 5.1.2. 5.2.1.
Иновации в подхода и методологията	5	4.2.
Използване на SMART индикатори (специфични, измерими, достъпни, релевантни и обвързани със срокове) за проследяване и проверка	2	5.6.
Ниво на амбициозност при постигане на целите на проекта	5	4.2.
Подробно описание на работните пакети и дейности	5	5.2.1.

Комуникационна стратегия, мащаб на обхвата и осведомеността, интерактивни/иновативни елементи, които имат потенциал да ангажират нови и/или слабо представени аудитории.	3	5.3.1.
3. Въздействие	10	
Тематично въздействие	4	5.1.3.
Национално въздействие и значение	4	5.1.1., 5.1.2.
Разширено въздействие въз основа на допълнителните дейности, описани в точка 4.4.	2	5.2.1.
4. Качество на партньорството	15	
Обосновка на значението на партньорството за постигане на целите на проекта, включително интегрирането на различни умения и дисциплини.	5	2.1.1.
Яснота на ролите, отговорностите и взаимното допълване на партньорите	5	2.1.1.
Добавена стойност на швейцарския(те) партньор(и) и други асоциирани партньори	5	2.1.1.
5. Експертиза	15	
Експертиза на членовете на консорциума	5	2.2., 2.3
Квалификация на ключовите експерти, участващи в проекта	5	5.5.
Състав на екипа от гледна точка на опит и знания	5	5.5.
6. Устойчивост на резултатите от проекта	10	
Институционална устойчивост: потенциал за дългосрочна интеграция в съществуващите структури	4	5.4.1.
Финансова устойчивост: планове за финансиране и управление на ресурсите след приключване на проекта	2	5.4.1.
Устойчивост на политическо ниво: съответствие с политическите рамки и потенциал за въздействие	4	5.4.1.
Общо	100	

Проектната концепция може да бъде одобрена за втори етап, ако общият резултат от крайната оценка е поне 60 точки.

Минимален праг за ключови раздели:

1. Релевантност: Ако общият брой точки в раздел "Релевантност" е под 12 точки, предложението няма да бъде препоръчано да премине към втори етап.

2. Качество на концепцията / Високи постижения: Ако общият брой точки в раздел "Качество на концепцията" е под 20 точки, предложението няма да бъде препоръчано да премине към втори етап.

3. Въздействие: Ако общият брой точки в раздел "Въздействие" е под 6 точки, предложението няма да бъде препоръчано да премине към втори етап.

Ще бъде изготвен доклад, включващ списък на оценените концепции и съответните им резюмета за оценка. Най-високо класираните кандидати може да бъдат поканени на дистанционни интервюта за предоставяне на допълнителни разяснения, ако е необходимо, преди оценителната комисия да финализира класацията и да изготви списък с успешно преминалите кандидати за втори етап. Направляващия комитет ще получи оценителен доклад, резюмета на проектните концепции и, при поискване пълния текст на проектните концепции за всички оценени кандидати. Окончателното решение относно класирането на проектните концепции и избора на най-високо класираната ще бъде взето от Направляващия комитет на SETF. Това решение ще се основава на обсъжданията в Направляващия комитет, стратегически съображения като синергия с другите стратегически проекти и мерки за подкрепа в рамките на Швейцарско-българската програма за сътрудничество и оценката, извършена от оценителната комисия.

Важно! След оценката на проектните концепции, ПО си запазва правото да препоръча включването или изключването на конкретни дейности и резултати при изготвянето на пълното предложение на втори етап. В допълнение, по време на втория етап на разработване на пълния проект ПО си запазва правото да поиска промени в някои спецификации на проекта, ако го сметне за необходимо.

5.2.3. Интервю с най-добре представилите се кандидати

Двамата кандидати с най-висока оценка могат да бъдат поканени да участват в интервю с оценителната комисия. Събеседването ще се съсредоточи върху ключови аспекти на проектните концепции, като се ръководи от подадения формуляр и таблицата за оценка. Събеседването може да се използва за изясняване на подробности и за събиране на допълнителна информация за концептуалните идеи, които след това ще бъдат представени на Направляващия комитет.

5.2.4. Окончателна оценка

След провеждането на интервютата (ако е необходимо) ще бъде извършено окончателно класиране и оценка на проектните концепции. Резултатите от оценката ще бъдат представени на НК на SETF за разглеждане и одобрение.

5.2.5. Окончателно решение относно избрания кандидат

Направляващият комитет на SETF ще вземе окончателно решение коя концепция ще премине към втори етап.

5.3. Втори етап: Разработване на подробно проектно предложение и сключване на договор

5.3.1. Уведомяване на кандидатите и преминаване към втори етап

Всички кандидати ще бъдат уведомени писмено от Програмния оператор по електронна поща относно резултатите от поканата за представяне на проектни концепции. Уведомлението, изпратено до консорциума с одобрена концепция, ще включва изискванията за втори етап.

5.3.2. Проверка на допустимостта и експертизата на персонала

В началото на втория етап кандидатът трябва да представи доказателства за съответствие с всички критерии за допустимост, както и доказателства за експертния опит на предложения ключов персонал. Този етап се провежда, за да се сведе до минимум рискът от инвестиране на време и ресурси в разработването на проекта, ако впоследствие се окаже, че кандидатът не отговаря на изискванията. Ако някой от посочените критерии за допустимост или квалификация на ключовия персонал не може да бъде доказан или се окаже неверен, кандидатът може да бъде дисквалифициран.

Необходимите доказателствени документи могат да включват:

- Удостоверение за актуално състояние за швейцарските партньори; за българските партньори ПО ще извърши проверката директно чрез справка в съответните публични регистри.
- Доказателства за организационен опит като препоръки за проекти / договори / одобрени окончателни проектни доклади / одитни доклади / годишни доклади за организацията.
- Автобиографии на предлагания ключов персонал или други подходящи документи, ако е необходимо.
- Актуални декларации на водещата организация/партньорите, с които те потвърждават, че не попадат в обхвата на критериите за недопустимост, включително тези, посочени в чл. 25, ал. 2 от Закона за управление на средствата от европейските структурни и инвестиционни фондове в условията на споделено управление (ЗУСЕФСУ) и чл. 7 от Постановление № 23/2023 на Министерския съвет.
- Други документи, ако е необходимо, за да се докаже, че са изпълнени конкретни изисквания за допустимост или критерии за оценка.

5.3.3. Цялостно разработване на проекта

По време на втория етап избраният консорциум ще бъде поканен да разработи подробно проектно предложение въз основа на концепцията, одобрена на първи етап. Целта на този етап е да се доуточнят обхвата на проекта, дейностите и очакваните резултати, като се включат всички коментари и препоръки, предоставени от ПО, SDC и НК на CETF.

В началото на втори етап, кандидатът ще получи цялостен пакет за изпълнение, предназначен да улесни разработването и управлението на проекта. Този пакет включва образец на споразумение за отпускане на безвъзмездни средства, насоки за изпълнение (включително насоки за комуникация и визуализация), процедури за възлагане на обществени поръчки за подизпълнители, образци за отчитане и достъп до онлайн платформа за отчитане на проекта. Платформата ще улесни отчетността, комуникацията и други аспекти на управлението на проекта, като гарантира структуриран и ефективен работен процес.

Подробното предложение ще включва пълния формуляр за кандидатстване и подробен образец на бюджет.

Пълната проектна документация трябва да включва изчерпателно описание на структурата, подхода и механизмите за отчетност на проекта. По-конкретно кандидатите трябва да представят:

- **Подробна методология** - подробен план на дейностите, включващ методи, стратегии за постигане на всяка цел и резултат, с ресурси и непосредствени резултати / продукти/услуги, както и междинни резултати, ако има такива.
- **Описание на ефектите, непосредствените резултати/продукти/услуги** - за всеки продукт/услуга трябва да бъдат описани какво представляват в специфика. Непосредствените и крайните резултати трябва да бъдат допълнени от SMART индикатори.
- **Времеви график на проекта** - подробен график и диаграма на Гант (Gantt chart), в която ясно са посочени фазите на проекта и крайните срокове за всяка дейност, както и времето за предаване на продуктите/резултатите.
- **Вътрешен план за мониторинг и оценка** - рамка за проследяване на напредъка и измерване на успеха с конкретни SMART индикатори и методи.
- **Организационна структура и процедури за управление в рамките на консорциума** - Партньорите в консорциума могат да изберат да подготвят и подпишат споразумение за партньорство, в което подробно се описват ролята, отговорностите, процесите на вземане на решения, финансовите договорености, механизмите за разрешаване на конфликти и протоколите за комуникация между тях. Това споразумение може да помогне за осигуряване на прозрачност, отчетност и гладко сътрудничество в рамките на Консорциума, като предостави рамка за управление на съвместните дейности и ефективно постигане на целите на проекта.
- **Стратегия за оценка на въздействието** - описание на основните резултати и показатели, които ще бъдат оценявани, както и кои от тях ще се нуждаят от оценка на изходното ниво в началото на проекта.
- **Бюджет** - подробен бюджет, в който са описани всички прогнозни разходи, свързани с проекта, описани по партньори, видове разходи, работни пакети дейности, резултати, както и график на разходите и плащанията.
- **Оценка на риска** - подробен списък на потенциалните рискове, включително оценка на тяхната вероятност и потенциално въздействие върху ключови елементи на проекта, като например график, разходи, постигане на целите, непосредствените резултати и ефекти и въздействие и качество на изпълнението. Това включва и разработване на стратегии за намаляване на тези рискове, за да се осигури безпроблемно изпълнение на проекта.

5.3.4. Технически и финансов преглед на пълното проектно предложение

След като бъде разработено пълното проектно предложение, то ще бъде подложено на задълбочен технически и финансов преглед от страна на ПО. Този преглед гарантира, че предложението отговаря на всички изисквания, спазва бюджетните ограничения и адекватно адресира очакваните резултати и въздействие. По време на този процес ПО може да изиска от консорциума да коригира предложението пълнен формуляр за кандидатстване и бюджет, преди да го финализира.

5.3.5. Представяне на Направляващия комитет

На Направляващия комитет ще бъде представено резюме на пълния формуляр за кандидатстване, включващо стратегически елементи, като описание на основните цели, резултати, работни пакети с дейности и бюджет, за обсъждане и препоръки.

5.3.6. Представяне на SDC

Финализираният пълен формуляр за кандидатстване ще бъде изпратен на SDC за окончателен преглед и одобрение.

5.3.7. Фаза на договаряне

След одобрение от страна на SDC, ПО започва етапа на договаряне. Фазата на договаряне формализира споразуменията между кандидата (Консорциума) и Програмния оператор.

Процедура при непредвидени обстоятелства - ако по време на втория етап възникнат непредвидени обстоятелства, които възпрепятстват подписването на договор за безвъзмездна помощ, ПО може да разгледа възможността да покани втория класиран кандидат от първи етап да представи пълно проектно предложение. Тази възможност ще бъде използвана само ако има солидна обосновка и одобрение от страна на Направляващия комитет.

6. График - крайни срокове - продължителност на проекта

График и крайни срокове (индикативни)	
Етап 1	
Краен срок за подаване на проектни концепции:	31.03.2025 г.
Информация за резултатите от оценката на Етап 1:	12.05.2025 г.
Етап 2	
Разработване и подаване на пълно проектно предложение:	14.05.2025 – 30.06.2025 г.
Одобряване на предложението за проект:	23.07.2025 г.
Подписване на споразумението за безвъзмездна помощ:	31.07.2025 г.

Начална дата и продължителност на стратегическия проект

Продължителността на проекта следва да бъде не повече от 36 месеца. Очаква се проектът да започне не по-рано от месец август 2025 г. и да приключи най-късно до 31 декември 2028 г.

7. Списък на приложенията в настоящия пакет за кандидатстване

- **Приложение А: Формуляр на проектна концепция** (на български език);
- **Приложение Б: Декларация на кандидата** - за водещата организация и партньорите (на български език за български кандидати и на английски език за чуждестранни кандидати);
- **Приложение В: Заявление за партньорство** (на български език за българските кандидати и на английски език за чуждестранните кандидати).